

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ – Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο συγγραφέας αναφέρεται στη διαφοροποίηση του ρόλου του Δασκάλου στην εποχή μας, όπως αυτός διαμορφώνεται από την υπερπληροφόρηση και την όξυνση της νεανικής αμφισβήτησης. Στο παρελθόν ο εκπαιδευτικός δε χρειαζόταν να ανανεώνει τις γνώσεις του, γιατί απευθυνόταν σε ανώριμα παιδιά. Αντίθετα, σήμερα ο μαθητής έχει πρόσβαση σε ποικίλες πηγές πληροφοριών και διαθέτει παρηξία, ώστε να αμφισβητεί την «αυθεντία» του Δασκάλου. Το γεγονός αυτό καθιστά πιο επίπλοτο το έργο του, αφού καλείται να προσεγγίσει μια ιδιαίτερα απαιτητική νεολαία υπερβαίνοντας την παραδοσιακή αντίληψη που παρουσιάζει τους νέους φυγόπονους και χωρίς ηθικές αρχές. Καλείται, λοιπόν, να επιστρατεύει την πειθώ προκειμένου να τους εμπνέει εμπιστοσύνη.

B. 1. Η εποχή μας χαρακτηρίζεται ως εποχή της υπερπληροφόρησης, αφού η τεχνολογική εξέλιξη δρομολόγησε τελειοποιήσεις ασύλληπτες των μέσων μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας. Δίπλα στην παραδοσιακή εφημερίδα προστέθηκε το ραδιόφωνο και κυρίως η τηλεόραση που με το συνδυασμό ήχου και εικόνας καθιστά τις πληροφορίες εύληπτες και παραστατικές. Η πρόσβαση των ανθρώπων και ιδιαίτερα των νέων στις πηγές αυτές των πληροφοριών είναι άμεση, αφού αποτελούν μέρος της καθημερινής πραγματικότητας κάθε οικογένειας. Έτσι, εκτός από το σχολείο και οι σύγχρονοι δίαυλοι επικοινωνίας διαδραματίζουν πλέον σημαντικό παιδαγωγικό ρόλο.

B. 2. Δομή παραγράφου

Θεματική περίοδος: Αξιοπρόσεκτη ... δική μας εποχή.
Λεπτομέρειες – σχόλια: Γιατί σήμερα ... μέσα στο σπίτι.
Κατακλείδα: Μπορεί λοιπόν ... τεχνικής.

Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου.

Η δεύτερη παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό δύο μεθόδων. Αρχικά, επιστρατεύεται η αιτιολόγηση. Ενδεικτική είναι η χρήση του αιτιολογικού συνδέσμου «γιατί». Συγκεκριμένα, αιτιολογείται ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου του εκπαιδευτικού που οφείλεται στην αλλαγή των παιδιών και του κλίματος της εκπαίδευσης. Στη συνέχεια ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τη σύγκριση – αντίθεση, για να υποστηρίξει ότι, ενώ στο παρελθόν ο δάσκαλος ήταν ο μόνος αναμεταδότης γνώσης, σήμερα οι πηγές των πληροφοριών έχουν πολλαπλασιαστεί εξ αιτίας της τεχνολογικής επανάστασης. Η αντίθεση δεν επιτυγχάνεται με τη χρήση συγκεκριμένου αντιθετικού συνδέσμου, αλλά με τις αντιθετικές έννοιες παλαιότερα – σήμερα.

B. 3. Η συλλογιστική πορεία που ακολουθεί ο συγγραφέας για να καταστρώσει το συλλογισμό του είναι παραγωγική. Ξεκινά από τη γενική θέση – κανόνα (όπου απουσιάζει ... τα εφόδιά του) και καταλήγει σε μια ειδικότερη διαπίστωση – περίπτωση (άρα, ο άνθρωπος ... τα εφόδιά του). Ο συλλογισμός αυτός είναι αληθής, αφού θεωρείται δεδομένο ότι οι προκειμένες ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Επίσης, είναι

έγκυρος, γιατί το συμπέρασμα προκύπτει με λογική αναγκαιότητα από τις προκείμενες. Τέλος, είναι ορθός, εφόσον είναι και έγκυρος και αληθής.

B. 4. α.

- i. αναφορική χρήση γλώσσας
- ii. ποιητική χρήση γλώσσας
- iii. ποιητική χρήση γλώσσας
- iv. ποιητική χρήση γλώσσας

B. 4. β.

πάντα + γνώστης (γνωρίζω) →
από + κλείω →
εκ + πλήττω →

ΑΠΛΗ ή ΣΥΝΘΕΤΗ

γνωστικός (γνωστοποιώ)
κλειστός (εγκλεισμός)
πλήγμα (κατάπληκτος)

Γ. Προτάσεις για ένα σύγχρονο σχολείο...

Έντονος προβληματισμός έχει δημιουργηθεί στους κλάδους εκπαιδευτικών και μαθητών για το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει το σχολείο στη σύγχρονη πραγματικότητα των αυξημένων απαιτήσεων στους τομείς της πληροφόρησης και της ομαλής κοινωνικοποίησης των νέων. Παρά τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων που έγιναν με όραμα και μαρτυρούν αγαθές προθέσεις, το σύγχρονο σχολείο σε πολλές περιπτώσεις αδυνατεί να εναρμονιστεί στην πράξη με τις επιταγές των καιρών.

Η προσφορά του σχολείου για την αντιμετώπιση των πληροφοριών:

- Η εκπαίδευση αποσκοπεί στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων που θα μπορούν να αξιολογήσουν και να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες που τους παρέχονται.
- Στόχος της είναι η κοσμογονία που συντελεί στην κατανόηση του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος και εξοικειώνει με την αντικειμενική πραγματικότητα και τις απαιτήσεις της.
- Καλλιεργεί τις πνευματικές ικανότητες, όπως είναι η κριτική ικανότητα, η αντίληψη, η λογική σκέψη, η προσοχή, η μνήμη, η ετοιμότητα, η συνθετική ικανότητα. Με αυτές το άτομο καταπολεμά την αμάθεια, διασταυρώνει, ελέγχει, αξιολογεί, ιεραρχεί τις πληροφορίες και φτάνει στην τεκμηριωμένη γνώση και την αλήθεια.

Η προσφορά του σχολείου στην ένταξη των τελειοφοίτων στην κοινωνία.

- Εντάσσει το άτομο στις παραγωγικές διαδικασίες, αφού του προσφέρει εφόδια για την οικονομική χειραφέτηση και την επαγγελματική του αποκατάσταση. Επίσης, συμβάλλει στην πολιτικοποίηση και την ενεργητική συμμετοχή του στα κοινά, αφού καλλιεργεί αρετές όπως η συνέπεια, η εργατικότητα, η υπευθυνότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών.

Ωστόσο, διαπιστώνονται προβλήματα, που παρακωλύουν την υλοποίηση των στόχων του σχολείου και της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα,

- Μέθοδος διδασκαλίας ο μονόλογος

- Απουσία επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης του εκπαιδευτικού προσωπικού
- Στείρος τεχνοκρατικός προσανατολισμός εκπαίδευσης
- Απομνημόνευση και άγονος εγκυκλοπαιδισμός
- Παρωχημένα διδακτικά εγχειρίδια
- Ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή
- Πιεστικό αναλυτικό πρόγραμμα
- Εντατικοποίηση σπουδών και καλλιέργεια βαθμοθηρίας
- Δαιδαλώδες εξεταστικό σύστημα που καλλιεργεί το άγχος

Όλα τα παραπάνω εμποδίζουν το μαθητή να αξιοποιήσει τις πηγές πληροφοριών που του παρέχονται και να ενταχθεί ομαλά στην κοινωνική ζωή. Γι' αυτό προτείνεται:

- Εκσυγχρονισμός και ευρωπαϊκή διάσταση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων.
- Αναδιάρθρωση του σχολικού προγράμματος με στόχο τη σύνδεσή του με τις απαιτήσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος.
- Αναθεώρηση παιδαγωγικών μεθόδων και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών (πληροφορική, βίντεο, πολυμέσα), καθώς και συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας της δια βίου εκπαίδευσης.
- Επαναπροσδιορισμός του ρόλου του εκπαιδευτικού – επιμόρφωση, παιδαγωγική κατάρτιση, ώστε να μετατραπεί ο δάσκαλος σε συντονιστή και εμψυχωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Αύξηση δαπανών για την παιδεία για την αναβάθμιση της ποιότητάς της.

Δεδομένου ότι η παιδεία αποτελεί ύψιστη αξία και ενδεδειγμένη λύση των περισσότερων ατομικών και κοινωνικών προβλημάτων, η άμεση δρομολόγηση αλλαγών και μεταρρυθμίσεων για την ανασυγκρότηση του εκπαιδευτικού συστήματος κρίνεται επιτακτική.

Επιμέλεια απαντήσεων: Βέργαδου Βασιλική - Παναγιώτου Δήμητρα, φιλόλογοι